

2

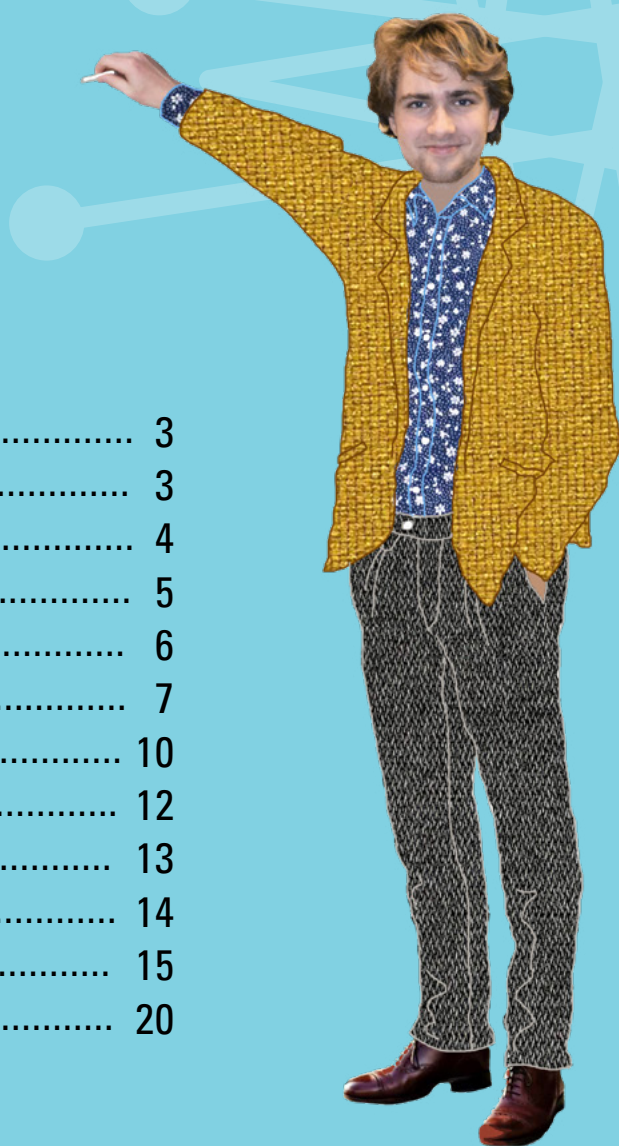
lekce
o Alfredu
Nobelovi
a vžívání se do
kůže někoho
jiného

Empatie

2 OBSAH

ÚVOD.....	3
ZAHAJOVACÍ HRA.....	3
NOVÁ DOVEDNOST.....	4
ŽIVOTNÍ PŘÍBĚH.....	5
SEBEREFLEXE.....	6
VÝZVA K AKCI.....	7
REFLEXE.....	10
ROZŠIŘUJÍCÍ AKTIVITY.....	12
ZDROJE.....	13
O KOM JSOU DALŠÍ LEKCE?.....	14
PŘÍLOHY.....	15
DENÍK.....	20

Lekce ke stažení zde:

Úvod: Empatie

V této lekci se žáci seznámí s Alfredem Nobelem, tvůrcem Nobelovy ceny míru, a procvičí si své dovednosti v oblasti empatie tím, že si vyzkouší „vžít se do kůže někoho jiného“. Budou také zkoumat problémy ve své komunitě prostřednictvím analýzy současného stavu.

Téma: Za hranice sebe sama

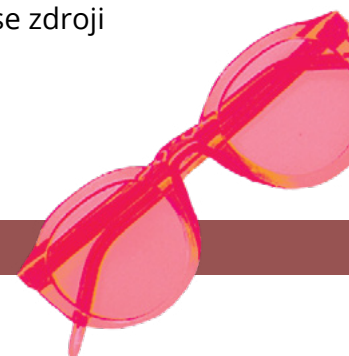
Nová dovednost: Empatie

Učení v akci: Rozpoznávání problémů v naší komunitě

Rozšiřující aktivity: Novinové úvodníky, empatické scénky, výzkum, práce se zdroji

Pro tuto lekci budou žáci potřebovat znalost těchto pojmů:

- > **nekrolog**
- > **pacifista**
- > **empatie**

Zahajovací hra: Detektivové změny

1. Vžijte se do kůže někoho jiného:

Požádejte žáky, aby vytvořili dvojice. Jeden z nich bude hrát roli rodiče a druhý roli jeho dospívajícího syna/dcery. Řekněte teenagerům, ať se pokusí přesvědčit svého rodiče, aby je nechal jít někam s kamarády. Rodič řekne ne a pokusí se vysvětlit, proč nechce, aby dítě šlo. Dejte dvojicím 3 minuty na rozhovor a poté si vymění role tak, aby rodič byl nyní teenager a naopak.

2. Diskuse:

- > **Kterou roli bylo snazší hrát a proč?**
- > **Bylo těžké vidět věci z pohledu rodiče? Proč?**
- > **Jakými způsoby můžeme projevit empatii a ukázat lidem, že se snažíme vidět věci z jejich perspektivy?**

Nechte žáky vymyslet pár příkladů, zapsat si je do poznámek do svých Deníků a následně je společně proberte.

3. Buďte empatičtí:

Empatičtí můžeme být také tím, že pozorně nasloucháme tomu, co druzí říkají, a parafrázujeme je, aby věděli, že jsme je opravdu slyšeli. Například dospívající mohou říci: „Slyším, že máš opravdu obavy z toho, že jdu ven s kamarády,“ a pak požádat o vysvětlení, například, „můžeš mi říci více o tom, proč máš obavy?“ Rodiče by mohli zkusit něco jako: „Takže chceš mít možnost trávit více času se svými přáteli,“ a pak se zeptat na další řešení, například, „napadá tě jiný způsob, jak bys mohl trávit více času se svými přáteli, aniž bys musel zůstat venku dlouho do noci?“

4. Zkuste scénář ještě jednou:

Vraťte se k roli, kterou jste hráli jako první. Tentokrát se rodiče zkusí vžít do situace svých teenagerů a teenageri se pokusí zamyslet nad tím, co cítí jejich rodiče. Změnil se váš rozhovor nějak? Postřehy si můžete zapsat do svých Deníků.

Nová dovednost: Empatie

Podívejte se společně na video, ve kterém Brené Brown popisuje rozdíl mezi lítostí a empatií:

<https://youtu.be/ZOKHGb3QCL8>

Obecně se říká, že empatie znamená vidět věci z pohledu někoho jiného. Brené Brown o empatii říká, že to není schopnost představit si, jaké to je „být v kůži toho druhého“, ale že je to **schopnost naslouchat jeho příběhu a věřit mu, i když sami podobnou zkušenost nemáme**. Někdy je těžké být „empatický“ a vžít se do situace někoho jiného, abychom viděli a cítili věci z jeho pohledu. Proč je důležité umět to udělat?

4 kroky k empatii dle Brené Brown:

1. Vnímám jiné úhly pohledu
– vnímám perspektivu druhého člověka, která je zároveň jeho pravdou.
2. Nesoudím.
3. Rozpoznám emoce druhých lidí.
4. Dokážu se o nich bavit.

Cvičení:

Rozdělte žáky do dvojic, kdy jeden si vybaví nějakou obtížnou situaci, kterou zažil, a popíše ji druhému. Ten si vyzkouší na ni reagovat nejprve lítostivě a poté empaticky. Role si následně vymění.

Diskuse:

- > Kterou roli bylo snazší/složitější hrát? Proč?
- > Kterou reakci jste doteď častěji používali?
A kterou byste chtěli více používat v budoucnu? Proč?

EMPATIE

Životní příběh: Alfred Nobel

Nyní se dozvíme něco o muži jménem Alfred Nobel, který se jednoho rána probudil, a když otevřel noviny, dozvěděl se, že nejen zemřel, ale že ho svět považuje za zřůdu.

Alfred Nobel se narodil 21. října 1833 ve Stockholmu, hlavním městě Švédska. Jeho otec byl inženýr a vynálezce, který stavěl mosty a budovy. Alfred Nobel se později ke svému otci připojil a od poloviny 19. století s ním podnikal ve stavebnictví. V roce 1866 vynalezl dynamit za účelem rychlejšího a snadnějšího vyčištění rozsáhlých ploch pro stavbu silnic a železničních tratí. Alfred přišel na více než 350 dalších vynálezů a psal také poezii a divadelní hry. Když zemřel Alfredův bratr, noviny se spletly a otiskly **nekrolog** Alfreda Nobela. V nekrologu se psalo o tom, že je Alfred zodpovědný za vytvoření dynamitu, nejničivější zbraně, jakou lidstvo kdy poznalo. Noviny ho nazvaly „obchodníkem se smrtí“.

Alfred byl **pacifista**. Myslel si, že když vynalezl dynamit, ukončí tím všechny války. Předpokládal, že by se ho nikdo neodvážil použít proti jiné lidské bytosti. Mýlil se, válka se díky němu stala ještě zkázonosnější. Zde je jeho výrok, který pronesl těsně po svém vynálezu:

„Můj dynamit povede k míru, protože jakmile lidé zjistí, že v jediném okamžiku mohou být zcela zničeny celé armády, jistě budou udržovat naprostý mír.“

Když si Nobel přečetl svůj vlastní nekrolog, rozhodl se, že nechce, aby se na něj vzpomínalo jako na „obchodníka se smrtí“. Za svůj život vynálezem dynamitu vydělal spoustu peněz a toho rána se rozhodl, že tyto peníze vezme a použije na něco užitečného pro lidstvo.

Dne 27. listopadu 1895 sepsal Nobel svou poslední vůli a většinu svého majetku daroval Královské švédské akademii věd, kterou pověřil rozdělováním cen za fyziku, chemii, lékařství, literaturu a mír. Alfred Nobel zemřel na mrtvici 10. prosince 1896. Ceny se udělují každoročně 10. prosince na počest jeho úmrtí. První Nobelovy ceny byly uděleny v roce 1901 a jejich laureáti dostávají medaili, diplom a peněžní odměnu ve výši 11 milionů švédských korun (což se rovná asi 24 milionům korun českých).

Podívejte se společně na krátké video o Alfredovi:

<https://www.stream.cz/vylety-do-minulosti/den-kdy-zemrel-alfred-nobel-10-prosinec-1896-64007026> (5 minut)

Diskuse:

- > Kdo byl Alfred Nobel a proč založil Nobelovu cenu za mír?
- > Jak myslíte, že se Alfred Nobel cítil, když si přečetl svůj nekrolog?
- > Myslíte si, že ho noviny oprávněně nazvaly „obchodníkem se smrtí“?

Alfred Nobel: zakladatel Nobelovy ceny za mír

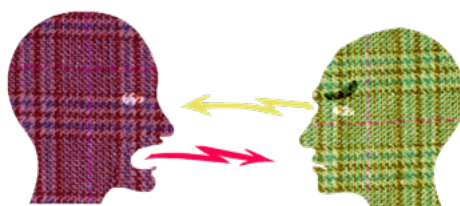
Pozn.: Nobelova cena míru se, na rozdíl od zbytku Nobelových cen, uděluje v Norsku a ne ve Švédsku. Důvody nejsou zcela známy, ale spekuluje se, že Švédská válečná historie přiměla Alfreda udělit čest předávání Nobelovy ceny míru právě Norsku.

Sebereflexe: Jak jsme na tom my?

Slyšeli jste někdy, jak o vás někdo řekl něco, co nebylo příliš laskavé? Jak jste se cítili? Řekli jste někdy o někom jiném něco, co nebylo příliš laskavé? Napadá vás, jak byste se mohli „vžít do jejich kůže“ a podívat se na věc z jejich perspektivy? Zapište si své odpovědi do Deníku.

Průzkum: Vyzkoušejte si své nové schopnosti empatie na přátelích a rodině. Zaměřte se na to, zda si všimnete nějakých změn. Poznatky si můžete opět poznamenat do Deníku.

Výzva k akci: Rozpoznávání problémů v naší komunitě

Než začnou žáci pracovat na svém PeaceJam projektu, budou muset provést určité šetření, aby se ujistili, že problém, který si vybrali, je reálný a že projekt, který vytvoří, skutečně řeší jeho hlavní příčiny. Na úvod se podívejte na přílohu 1/ *Plán akce: Kroky plánování PeaceJam projektu*, kde najdete přehled jednotlivých kroků tvorby projektu. Poté přejděte ke kroku 1.

Krok 1:

V této části jsou zahrnuty dvě aktivity:

- A/ Nejprve se žáci projdou po své škole, sousedství nebo komunitě.**
- B/ Poté si přečtou místní, regionální a celostátní noviny.**

Případně můžete žáky rozdělit do dvou skupin, kdy jedna skupina půjde na procházku, druhá si přečte noviny, a pak je necháte podělit se o to, co zjistili.

Můžete přidat i další vyšetřovací aktivity, např.:

- > **dotazování** vrstevníků nebo učitelů na problémy,
- > **rozhovory** s lidmi, kteří se zabývají konkrétními problémy.

A/ Vydejte se na procházku

Vydejte se společně na procházku a při ní si pozorně všimněte věcí, kterých jste si předtím možná nevšimli. Dělejte si do svých Deníků poznámky, zaznamenávejte, co vidíte, a důležité věci si nakreslete.

CO? Shrňte, co jste na procházce viděli.

Vedte žáky k tomu, aby si všimli problémů nebo palčivých otázek. Mezi příklady návodných otázek patří např.:

- > **Jaké lidi potkáváte?**
- > **Jaké druhy rostlin, zvířat a dalších živých organizmů vidíte a které z nich jsou v této oblasti původní?**
- > **Jaké druhy podniků v naší obci/městě/čtvrti můžete navštívit?**
- > **Jaké tu stojí budovy a stavby?**
- > **Jaké druhy odpadků a smetí vidíte?**

TAK CO? Co vám tyto věci říkají o naší komunitě/místě?

Vyzvěte žáky, aby se hlouběji zamysleli nad tím, co viděli, a nad informacemi, které během procházky nasbírali.

- > **Jaké problémy jsme tedy analýzou nasbíraných informací zjistili?**
- > **Jak vnímáte graffiti, odpadky v ulicích, mříže na oknech apod.?**
- > **Jak na vás působí parky, příroda, lavičky, vodní prvky ve městě apod.?**

CO TEĎ? Zamyslete se nad tím, jaká řešení nebo opatření by mohla situaci pomoci.

Žáci vymýšlí řešení nebo opatření, která lze podniknout. Učitel je vede k tomu, aby přemýšleli nad kreativními projekty, které by mohly přispět k řešení problémů a palčivých otázek, kterých si všimli.

B/ Ve zprávách: Zkoumání novin a aktuálních událostí

Přineste si několik výtisků místních a celostátních novin. Nechte žáky, aby si noviny přečetli nebo prolistovali a zjistili, jaké jsou aktuální zprávy a témata. Může být dobré na začátku vysvětlit žákům strukturu a uspořádání novin, včetně různých rubrik a způsobů jejich vyhledávání.

CO? Co je ve zprávách?

Žáci si přečtou několik různých novin nebo internetových zpravodajských stránek. Titulky nebo hlavní zprávy si mohou pro přehlednost zakroužkovat. Poté je požádejte, aby vyjmenovali témata nebo problémy, které se v nich objevují, a sepsali je.

TAK CO? Jaký závěr z nich můžete vyvodit?

Žáci sestaví seznam hlavních problémů nebo otázek, které se objevují na místní, celostátní nebo mezinárodní úrovni. Nechte je zhodnotit rozdíl mezi titulními zprávami a těmi, které jsou uvedené na dalších stranách, atd.

Pomocné otázky:

- > Jaké tři hlavní problémy jste našli? O čem se psalo nejčastěji?
- > Lišily se příběhy na titulní straně od těch, které byly umístěné uvnitř novin? Čím?

CO TEĎ? Zamyslete se nad tím, jaká řešení nebo opatření by mohla situaci pomoci.

Požádejte žáky, aby se zamysleli nad možnými řešeními nebo aktivitami, které lze podniknout, a přinesli své nápady na projekty.

- > **Co bychom mohli udělat pro řešení problémů zmíněných ve zprávách my?**

Na závěr nechte žáky porovnat mezi sebou problémy, které vyplynuly z těchto dvou aktivit. V čem jsou témata, která jste našli ve zpravodajských médiích, stejná nebo odlišná od témat, která jste objevili při procházce po naší škole/obci?

Reflexe

1/ CO? > FAKTA

- › VĚDOMOSTI, které žáci získali.
- › Uveďte fakta, definujte, popište, označte, seřadte, vyjmenujte.

2/ CO Z TOHO VYPLÝVÁ? > ANALÝZA a SYNTÉZA

- › Rozčleňte informace, vyvoďte závěry, názorně ukažte (doložte příklady), nastiňte (popište), porovnejte, uveďte rozdíly, aplikujte předchozí vědomosti.

3/ CO TOMU ŘÍKÁTE? > ZÁVĚRY, ZHODNOCENÍ

- › Podrobení kritice, osobní hodnoty a názory.

4/ CO BUDE DÁL? > VYUŽITÍ V PRAXI

- › Rozvoj dovedností, řešení problémů, vymyšlení projektů.

Rozdejte žákům přílohu 2/ Pracovní list: Reflexe a nechte je zodpovědět níže uvedené otázky. Žáci mohou pracovat individuálně nebo ve skupinách a mají k dispozici klíč se správným řešením.

Vyberte a označte správnou odpověď:

1. Proč Alfred Nobel původně vynalezl dynamit?

- za účelem vyčištění rozsáhlých ploch pro stavbu silnic a železničních tratí
- za účelem těžby kamene pro stavbu domů
- za účelem ukončení sporů ve světě, obzvláště ve Skandinávii
- za účelem vyčištění lesů pro stavbu nových měst

2. Popište, jak funguje dynamit.

3. Jak byl Alfred Nobel nazván v novinách?

- obchodník s dynamitem
- obchodník se smrtí**
- obchodník s mírem
- obchodník s úsměvem

4. Co odmítá člověk, který se považuje za pacifistu?

- Pacifik
- mír
- politickou moc
- násilí**

5. Jak vznikla Nobelova cena míru?

6. Co obsahuje nekrolog?

- a. křížovku
- b. pozvánku na významnou událost
- c. karikaturu
- d. vzpomínku na zesnulou osobu**

7. Proč se Nobelova cena míru uděluje v Norsku?

8. Co je to novinový úvodník?

- a. krátký odstavec na začátku novinového článku shrnující danou problematiku
- b. recenze úvodního článku v novinách
- c. úvahový text, který se zabývá významnými událostmi společenského dění**
- d. úvodní slovo šéfredaktora ve výročním čísle daných novin

9. Co neobdrží laureát Nobelovy ceny míru?

- a. medaili
- b. plaketu**
- c. peněžní odměnu
- d. diplom

10. Jak byste definovali empatii?

◀◀◀ Rozšiřující aktivity: **Inspirace**

Oblast	Aktivity
PSANÍ 	<p>Editorial/novinové úvodníky: Nechte žáky přečíst si úvodníky různých novin a promluvte si o účelu tohoto slohového útvaru. Poté ať najdou článek, který považují za zajímavý nebo důležitý, přečtou si ho a napíší o něm vlastní úvodník.</p> <p>Další podněty pro zápis do Deníku nebo tvorbu eseje: V rámci procvičování nové dovednosti – empatie, vyberte s žáky novinové články, nad kterými můžete diskutovat, kdy je pro ně nejtěžší se do někoho vcítit a proč. Případně vyberte reálné situace ze života žáků. Nechte je svá zjištění zapsat do deníků.</p>
ČTENÍ	<p>Nobel: Pokud se chcete dozvědět více o životě jednoho z nejgeniálnějších chemiků 19. století, můžete sáhnout po románu <i>Nobel</i> (1989) od Alfreda Amendy. Autor vykresluje živý, dynamický obraz Nobelova rozporuplného a lidsky nenaplněného života.</p>
KOMUNIKACE	<p>Debata o dynamitu: Diskutujte o tom, zda přínos dynamitu pro lidstvo převažuje nad škodami, které v historii napáchal.</p> <p>Empatické scénky: Žáci dostanou za úkol napsat a zahrát krátké scénky, ve kterých předvedou empatické chování zejména vůči těm, s nimiž pro nás může být nejtěžší soucítit.</p>
ZEMĚPIS	<p>Skandinávie: Nechte žáky, aby pomocí map a dalších zdrojů vyhledali skandinávské země včetně Norska a Švédska, a srovnajte realie těchto severských zemí s ČR.</p> <p>Zmapujte dopady dynamitu: Prozkoumejte s žáky oblasti ve svém okolí nebo ve světě, kde se dynamit nejvíce používá a v jakých odvětvích.</p>
OBČANSKÁ NAUKA A DĚJEPIS	<p>Švédsko-norská historie: Žáci se podívají na vztahy mezi Norskem a Švédskem v průběhu posledních několika set let. Proč se Alfred Nobel rozhodl, že cenu za mír budou udělovat Norové, a ne Švédové, kteří udělují ostatní Nobelovy ceny?</p>

Oblast	Aktivity
	Úloha vlády: Jakou roli hraje naše vláda při regulaci výroby a používání výbušnin, jako je dynamit, nebo jiných materiálů, které jsou pro člověka a životní prostředí škodlivé?
ANGLIČTINA	Alfred Nobel: V hodinách angličtiny můžete využít knihu <i>Alfred Nobel: Inventive Thinker</i> (2004) od Tristana Boyera Binnsa, která popisuje Nobelův život jako příběh motivovaného, inteligentního vědce a podnikatele, který měl hluboký vliv na lidstvo.
MÉDIA	Vyhledávání na internetu: Nechte žáky vyhledat další informace o jednotlivých Nobelových cenách a o způsobu jejich udělování. Vyhledávání v knihovně: Při návštěvě knihovny zkuste s žáky zjistit, jaké další knihy a zdroje o Alfredu Nobelovi existují.

Zdroje

INTERNETOVÉ ZDROJE

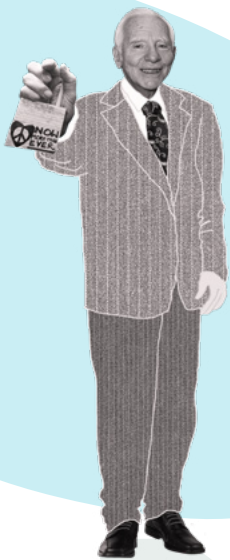
- Brown, B. [Silesian Péťa]. (2016, 14. března). *Brené Brown on Empathy CZ Titulky* [videosoubor]. Dostupné z <https://youtu.be/ZOKHGb3QCL8>
- Výlety do minulosti. (2019, 10. prosince). *Video Úmrtí Alfreda Nobela (10. prosinec 1896)*. Dostupné z <https://www.stream.cz/vylety-do-minulosti/den-kdy-zemrel-alfred-nobel-10-prosinec-1896-64007026>
- JR videos. (2017, 12. března). *Švédská národní hymna (český překlad) – Anthem of Sweden* [videosoubor]. Dostupné z <https://www.youtube.com/watch?v=krIkXNiOeGk>
- Laníková, A. (2021, 6. června). *Vikingská Birka: na skok do vesnice severských mořeplavců z 8. století* [blogpost]. Dostupné z <https://www.radynacestu.cz/magazin/vikingska-birka/>
- Bybo. (2018, 29. dubna). *Švédská folklorní hudba* [blog post]. Dostupné z <http://skandinavskyfolklor.blogspot.com/2018/04/svedska-folklorni-hudba.html>

DOPORUČENÁ ČETBA

- Amenda, A. (1989). *Nobel* (Jiří Lexa, překl.). Praha: Naše vojsko. (Originál byl publikován v roce 1965 s názvem Alfred Nobel)

ZAHRANIČNÍ LITERATURA

- Wargin, K. (2009). *Alfred Nobel: The Man Behind the Peace Prize*. New York: Sleeping Bear Press
- Binns, T. (2004). *Alfred Nobel: Inventive Thinker*. Danbury: Franklin Watts.

Sir Joseph Rotblat

Leymah Gbowee

Óscar Arias Sánchez

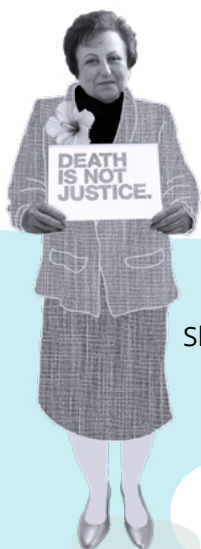
Jody Williams

Jeho Svatost Dalajláma

Betty Williams

Shirin Ebadi

Kailash Satyarthi

Rigoberta Menchú Tum

arcibiskup Desmond Tutu

O kom jsou další lekce?

Mairead Corrigan Maguire

Adolfo Pérez Esquivel

Tawakkol Karman

14 laureátů Nobelovy ceny za mír

José Ramos-Horta

2

lekce
o Alfredu Nobelovi
a vžívání se
do kůže
někoho jiného

Empatie

PŘÍLOHY

- 1/ Plán akce: Kroky plánování PeaceJam projektu
- 2/ Pracovní list: Reflexe
- 3/ Deník

Manuál pro pedagogy
LÍDŘI / 6.-9. TŘÍDA

1/

Plán akce: Kroky plánování PeaceJam projektu

Přečtěte si, jak obecně postupovat při plánování a realizaci projektu One Billion Acts of Peace.

Každý krok si můžete po jeho dokončení odškrtnout.

Krok 1: **Vyberte problém**

Krok 2: **Vytvořte plán akce**

Krok 3: **Podnikněte akci**

Krok 4: **Zamyslete se**

Krok 5: **Dokumentujte a oslavujte**

Přílohy pojmenované *Plán akce* vás provedou těmito jednotlivými kroky při plánování a realizaci vašeho projektu PeaceJam.

Krok 1: Vyberte problém, kterým se chcete zabývat

Zkoumejte, pozorujte, ptejte se ostatních, a objevte tak potřeby své komunity. Identifikujte problém a najděte jeho hlavní příčinu.

- > **Prozkoumejte problémové oblasti iniciativy One Billion Acts of Peace** a určete, která z nich se nejvíce shoduje s problémy ve vaší komunitě (viz příloha k první lekci *Sebereflexe* s názvem *Plán akce: 10 stěžejních oblastí kampaně OBAP*).
- > **Zkoumejte** – sledujte zprávy, čtěte zpravodajské webové stránky, využijte existující data, projděte se po okolí atd.
- > **Napište zprávu**, ve které problém stručně popíšete a podložíte podrobnějšími údaji a fakty.
- > **Prozkoumejte základní příčiny problému** – pracujte jako dobrovolník, pozorujte, čtěte noviny, mluvejte s odborníky, dělejte rozhovory s lidmi, kterých se problém týká, sledujte dokumentární filmy nebo přednášky a podcasty o problému.
- > **Dívejte se z různých perspektiv** – získejte informace alespoň ze tří zdrojů reprezentujících různé pohledy (různé zpravodajské kanály, zájmové skupiny, zainteresované strany, odborníci apod.).

Aktivity *Procházka* a *Ve zprávách* v manuálu lekce v části *Výzva k akci* vám pomohou blíže prozkoumat vámi zvolený problém.

2/ Pracovní list: Reflexe

Vyberte a označte správnou odpověď:

1. Proč Alfred Nobel původně vynalezl dynamit?

- a. za účelem vyčištění rozsáhlých ploch pro stavbu silnic a železničních tratí
- b. za účelem těžby kamene pro stavbu domů
- c. za účelem ukončení sporů ve světě, obzvláště ve Skandinávii
- d. za účelem vyčištění lesů pro stavbu nových měst

2. Popište, jak funguje dynamit.

3. Jak byl Alfred Nobel nazván v novinách?

- a. obchodník s dynamitem
- b. obchodník se smrtí
- c. obchodník s mírem
- d. obchodník s úsměvem

4. Co odmítá člověk, který se považuje za pacifistu?

- a. Pacifik
- b. mír
- c. politickou moc
- d. násilí

5. Jak vznikla Nobelova cena míru?

6. Co obsahuje nekrolog?

- a. křížovku
- b. pozvánku na významnou událost
- c. karikaturu
- d. vzpomínku na zesnulou osobu

7. Proč se Nobelova cena míru uděluje v Norsku?

8. Co je to novinový úvodník?

- a. krátký odstavec na začátku novinového článku shrnující danou problematiku
- b. recenze úvodního článku v novinách
- c. úvahový text, který se zabývá významnými událostmi společenského dění
- d. úvodní slovo šéfredaktora ve výročním čísle daných novin

9. Co neobdrží laureát Nobelovy ceny míru?

- a. medaili
- b. plaketu
- c. peněžní odměnu
- d. diplom

10. Jak byste definovali empatii?

KONTAKTUJTE NÁS

Máte zájem o více informací o programu PeaceJam?

**Navštivte naše stránky peacejam.cz
nebo nám pošlete mail na info@peacejam.cz**

Těšíme se na spolupráci s Vámi!